

Scurt ghid de indexare a oricărei reviste științifice la Thomson ISI

Cristina Vidulescu
Editor adjunct, JCMM
cvidules@univermed-cdgm.ro

Rezumat. Thomson ISI, Philadelphia PA, USA este o instituție privată, specializată în științele comunicării și informației, care monitorizează producția științifică internațională pe baza unor indici scientometrici, unanim acceptați de comunitatea științifică. Indexarea unei publicații în ISI Web of Science certifică participarea la fluxul principal al informației științifice pe Terra. Indexarea oricărei reviste se poate realiza relativ ușor, dacă sunt respectate câteva reguli simple. Însă menținerea unei reviste și puterea ei de impact asupra științei internaționale depind de munca și priceperea editorilor în a pune în valoare contribuțiile autorilor.

1 Introducere

Orice editor de revistă, dacă e un om cu instincte culturale normale, dorește ca revista să fie cunoscută în lumea întreagă. Astfel, dacă a aflat că cea mai prestigioasă (și funcțională) bază de date este Thomson ISI (Institute for Scientific Information), Philadelphia, PA, USA, va dori ca revista sa să fie indexată acolo. Pe de altă parte, orice autor care apreciază că revista în care publică este foarte bună, va dori să își vadă opera indexată. Cum vom vedea, acest lucru este necesar, dar nu suficient pentru ca opera sa fie considerată semnificativă. Pentru aceasta, ea trebuie să aibă impact, măsurat prin numărul ei de citări în literatura internațională.

2 Câțiva pași de făcut pentru obținerea indexării la ISI

Primul gest: un click pe adresa

<http://scientific.thomson.com/free/essays/selectionofmaterial/journalselection>

unde se află informații gratuite, amănunțite și pertinente despre baza de date ISI.

Comentez pe scurt câteva idei din eseu lui James Testa, Director ISI pentru Dezvoltare Editorială, publicat la această adresă. El explică criteriile calitative și cantitative care stau la baza selecției revistelor: calitatea editorială, calitatea grafică, calitatea științifică, diversitatea internațională a autorilor, citarea adecvată a altor autori. Acestea sunt examinate, în interrelația lor, de către editorii ISI, cu educație, experiență și prestigiu în știința informației.

Concret, se analizează următoarele:

- **Standardele editoriale:**
 - publicarea la timp, conform angajamentului editorial; pentru verificare editorii ISI iau decizia de indexare după ce văd 3 numere consecutive apărute la timp;
 - respectarea convențiilor editoriale: titlurile articolelor, rezumatele și referințele să fie clare, inteligente, informative, corecte, complete, autorii să fie corect identificați prin apartenența instituțională și adresă.
 - jurnalul să aibă un ISSN pentru forma tipărită și alt ISSN pentru forma electronică (dacă este cazul).
 - cel puțin titlurile, rezumatele și cuvintele cheie ale articolelor trebuie să fie în limba engleză; evident, este preferabil pentru vizibilitatea internațională ca revista să fie integral în limba engleză, deoarece apariția într-o limbă de circulație restrânsă scade drastic șansele ca un articol să fie citat; referințele bibliografice din reviste în limba engleză conferă un avantaj, pentru că așează articolele în curentul principal al informației;
 - aplicarea procedurii de peer-review (evaluarea de către doi referenți independenți a fiecărui articol) este obligatorie
- **Conținutul.** Să fie de așa natură încât să îmbogățească peisajul științific internațional. Un factor important pentru aprecierea valorii conținutului științific îl constituie analiza de citări făcută de specialiștii ISI.
- **Diversitatea internațională.** Este încurajată apariția unor jurnale bune în anumite arii geografice unde sunt puține de același fel pe acea ramură științifică; deci, pentru România sau Europa de Est în general, porțile sunt deschise, cu condiția îndeplinirii tuturor criteriilor
- **Existența unui website al jurnalului** este un avantaj; în cazul în care acesta totuși nu există, jurnalul trebuie să aibă un angajat capabil să trimită informația de bază – titluri, rezumate și cuvinte cheie, respectiv citările sub formă electronică, conform instrucțiunilor.

Dacă editorul consideră că jurnalul său corespunde acestor criterii minimale, poate să îl supună evaluării, completând un formular și urmând instrucțiunile de la adresa:

<http://scientific.thomson.com/forms/isi/journalsubmission/>

Dacă un autor sau un cititor vor să recomande un jurnal o pot face la adresa:

<http://scientific.thomson.com/forms/isi/journalrec/>.

În cazul jurnalelor din România e preferabilă trimiterea de către editori, deoarece ei sunt capabili să îndeplinească și condiția sine qua non: să facă jurnalul să ajungă prompt la sediul ISI, la adresa

menționată pe site-ul indicat. Asta este tot, în afară de controlul permanent al îndeplinirii criteriilor minimale.

3 Menținerea indexării și obținerea unui factor de impact

După ce revista a fost indexată, iar articolele apar în baza de date, aceasta încă nu înseamnă mare lucru. De-abia de acum încolo apare marea provocare a menținerii în baza de date prin apariția regulată - criteriul minim editorial. Un jurnal care pierde indexarea datorită neapariției la timp nu mai poate aplica decât la 2 ani de la încetarea indexării.

Oricum, nici îndeplinirea criteriilor minimale nu înseamnă mare lucru în termenii valorii reale a revistei. *Principala consacrare a valorii este obținerea unui factor de impact*, calculat prin raportul dintre numărul de citări de către alți autori ale articolelor și numărul de articole publicate. Factorul de impact considerat a fi onorabil depinde de domeniul revistei. Revistele din domeniile umaniste, matematici, botanică nu au un număr mare de articole în peisajul general și nu sunt prea des și repede citate. În schimb, științele biomedicale acaparează majoritatea citărilor. După o logică simplă, un factor de impact semnificativ este mai mare sau egal cu 1, în general. Pentru domeniul biomedical, totuși, un factor de impact de luat în seamă este în jur de 3.

4 Journal of Cellular and Molecular Medicine - o revistă științifică internațională editată în România, cu factor de impact în creștere

Un factor de impact peste 4 este prognozat (antecalculat) în 2006 pentru Journal of Cellular and Molecular Medicine (J Cell Mol Med sau JCMM, <http://www.jcmm.ro>), un jurnal internațional, scris integral în limba engleză, cu contributori din toate țările lumii, care apare la București. Cazul acestei reviste este exemplar pentru România și nu numai: a fost înființată în 2000, a început să figureze în ISI Master Journal List imediat după ce a solicitat indexarea (în același an, 2000), a obținut indexarea în Science Citation Index în 2002 și a obținut un factor de impact 1,689 în 2004. În 2005, factorul de impact a crescut la 2,153.

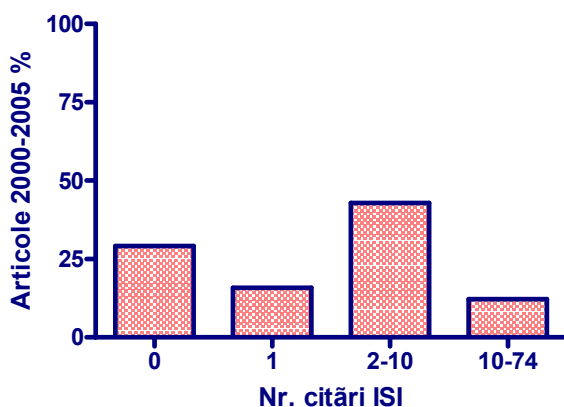
E lesne de înțeles că perioada cea mai dificilă din istoria JCMM a fost aceea dintre 2000 și 2003. Articolele publicate în această perioadă aparțineau în majoritate unor autori din România. Evident că editorul a selecționat articolele cu o certă valoare științifică. Totuși, o problemă cu mulți autori din România a fost și este aceea că nu știu să scrie în limba engleză și, mai mult, nu știu să scrie un articol științific, ceea ce micșorează drastic șansele ca articolul să fie citat. Pentru a remedia această situație, editorii au făcut (benevol) 2 lucruri:

1. În unele cazuri le-au dat autorilor informația bibliografică cu privire la cărțile (numeroase de altfel) de tipul "Cum să scrii un articol științific în limba engleză";
2. În alte cazuri au rescris în întregime unele articole, conform regulilor. Această din urmă activitate este mult mai amuzantă decât s-ar părea la prima vedere, pentru că presupune un dialog permanent cu autorul pentru a-i înțelege ideile (de altfel bune). Un principiu pe care a

trebuit să-l afirmăm în fața autorilor din România a fost selecția riguroasă a referințelor, pe criteriile valorii, relevanței și impactului internațional. De exemplu, a fost destul de greu uneori să-i convingem să nu citeze din volume de rezumate ale unor conferințe marginale ca importanță.

O idee foarte eficace a editorului șef a fost aceea de a apela la autorități științifice internaționale în anumite domenii fierbinți, invitându-i să scrie review-uri pentru JCMM. Au fost trimise în 2000-2003 multe e-mail-uri către diferite personalități ale științelor bio-medicale din SUA până în Japonia, din Suedia până în Italia, cu invitația de a scrie review-uri pentru JCMM. Au apărut articole de mare actualitate care au dat o personalitate noului jurnal. Articolele apărute au fost citate în literatura internațională, iar după ce factorul de impact al revistei a atins 2,153, articolele bune – review-uri sau articole originale au început să curgă, încât în viitor s-ar putea să fie nevoie de mai mult de 4 numere pe an.

În 2000-2005 au fost publicate 294 de articole de mare interes; parte din acestea sunt enumerate în ordinea citărilor în Appendix (sursa fiind Science Citation Index). Repartizarea procentuală după citări este prezentată în graficul alăturat.

Printre ele sunt și articole cu 0 citări (28%), dar ar fi fost surprinzător să nu fie. Chiar și jurnale de vârf au articole cu 0 citări, iar în ansamblul aparițiilor internaționale aproximativ jumătate nu sunt niciodată citate! Ponderele articolelor științifice scrise de autori străini a crescut de la 25-30% în primele numere la 75-85% în prezent. Acest fapt nu spune prea mult în sine, dar dacă se adaugă și proveniența majorității autorilor de la instituții științifice de prestigiu, atunci se poate spune că atmosfera creată este de bun augur. Sperăm că ea constituie un stimulent intelectual pentru autorii români de valoare, care au „acasă” o revistă viabilă unde să își trimită articolele.

Cum se menține cu mijloace minime o revistă internațională de succes? Principalele “secrete” sunt: inteligența editorului în alegerea subiectelor fierbinți și evaluarea corectă prin efortul de comunicare de la egal la egal al colectivului editorial cu autorii, dar mai ales cu referenții de valoare internațională, care asigură procesul de peer-review. Generozitatea (sau curiozitatea) intelectuală și răspunsul prompt la solicitări ale oamenilor ce compun comunitatea științifică internațională nu au limite, când li se vorbește

“pre limba lor”. Datorită instrumentelor bibliografice și scientometrice este destul de ușor să fie identificați oamenii de valoare într-un anumit domeniu. Colectivul editorial corespundează intens cu aceștia și cu autorii pentru a asigura evaluarea articolelor în mai multe etape, în așa fel încât un articol poate ajunge să fie referat de 6-8 evaluatori, în 2-4 etape, iar calitatea lui crește pe parcursul acestui proces. Desigur sunt și articole care sunt acceptate sau sunt respinse după primul peer-review.

JCMM este indexat și în alte baze de date, de exemplu PubMed, Copernicus, Chemical Abstracts, care pun accentul pe căutarea autorilor și a cuvintelor cheie, nu pe citarea articolelor și pe factorul de impact. La fel ca multe reviste internaționale de valoare, de exemplu PNAS (Proceedings of the National Academy of Sciences, USA) articolele publicate în JCMM sunt accesibile gratuit pe situl revistei, iar acest lucru este indicat de un link ce apare pe PubMed odată cu rezumatul fiecărui articol. Faptul că articolele sunt accesibile online gratuit permite diseminarea mai ușoară a informațiilor din jurnal, și implicit crește numărul de citări.

Nu în ultimul rând, prezentarea grafică elegantă și științific impecabilă îi încântă pe autori și pe cititori.

5 Mulțumiri

Acest material este parte din studiul realizat în cadrul proiectului "Transparență și obiectivitate în administrarea cercetării din România", finanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ în cadrul Programului Phare 2003 - Consolidarea Societății Civile în România și derulat de asociația Ad Astra a cercetătorilor români.

Appendix: Cele mai citate articole publicate în JCMM în 2000-2005, ordonate după numărul de citări, conform Science Citation Index (martie 2006)

Record 1 of 294

Author(s): Lawler, J

Title: Thrombospondin-1 as an endogenous inhibitor of angiogenesis and tumor growth

Source: JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (1): 1-12 JAN-MAR 2002

Document Type: Review

Times Cited: 74

Record 2 of 294

Author(s): Thomas, T; Thomas, TJ

Title: Polyamine metabolism and cancer

Source: JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (2): 113-126 APR-JUN 2003

Document Type: Review

Times Cited: 35

Record 3 of 294**Author(s):** Jellinger, KA**Title:** Cell death mechanisms in neurodegeneration**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 5 (1): 1-17 JAN-MAR 2001**Document Type:** Review**Times Cited:** 31**Record 4 of 294****Author(s):** Jessel, R; Haertel, S; Socaciu, C; Tykhonova, S; Diehl, HA**Title:** Kinetics of apoptotic markers in exogenously induced apoptosis of EL4 cells**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (1): 82-92 JAN-MAR 2002**Document Type:** Article**Times Cited:** 29**Record 5 of 294****Author(s):** Song, G; Ouyang, GL; Bao, SD**Title:** The activation of Akt/PKB signaling pathway and cell survival**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 9 (1): 59-71 JAN-MAR 2005**Document Type:** Review**Times Cited:** 27**Record 6 of 294****Author(s):** Cedazo-Minguez, A; Cowburn, RF**Title:** Apolipoprotein E: a major piece in the Alzheimer's disease puzzle**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 5 (3): 254-266 JUL-SEP 2001**Document Type:** Review**Times Cited:** 26**Record 7 of 294****Author(s):** Wojcik, C**Title:** Regulation of apoptosis by the ubiquitin and proteasome pathway**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (1): 25-48 JAN-MAR 2002**Document Type:** Review**Times Cited:** 25**Record 8 of 294****Author(s):** Smythe, GM; Hodgetts, SI; Grounds, MD**Title:** Problems and solutions in myoblast transfer therapy**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 5 (1): 33-47 JAN-MAR 2001**Document Type:** Review**Times Cited:** 25

Record 9 of 294**Author(s):** Baksh, D; Song, L; Tuan, RS**Title:** Adult mesenchymal stem cells: characterization, differentiation, and application in cell and gene therapy**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 8 (3): 301-316 JUL-SEP 2004**Document Type:** Review**Times Cited:** 23**Record 10 of 294****Author(s):** Burlacu, A**Title:** Regulation of apoptosis by Bcl-2 family proteins**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (3): 249-257 JUL-SEP 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 21**Record 11 of 294****Author(s):** Verkhatsky, A; Toescu, EC**Title:** Endoplasmic reticulum Ca²⁺ homeostasis and neuronal death**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (4): 351-361 OCT-DEC 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 21**Record 12 of 294****Author(s):** Basu, A**Title:** Involvement of protein kinase C-delta in DNA damage-induced apoptosis**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (4): 341-350 OCT-DEC 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 20**Record 13 of 294****Author(s):** Giustarini, D; Rossi, R; Milzani, A; Colombo, R; Dalle-Donne, I**Title:** S-glutathionylation: from redox regulation of protein functions to human diseases**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 8 (2): 201-212 APR-JUN 2004**Document Type:** Review**Times Cited:** 20**Record 14 of 294****Author(s):** Clemens, MJ**Title:** Translational regulation in cell stress and apoptosis. Roles of the eIF4E binding proteins**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 5 (3): 221-239 JUL-SEP 2001**Document Type:** Review**Times Cited:** 19

Record 15 of 294**Author(s):** Kumar, S; Witzig, TE; Rajkumar, SV**Title:** Thalidomide as an anti-cancer agent**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (2): 160-174 APR-JUN 2002**Document Type:** Review**Times Cited:** 17**Record 16 of 294****Author(s):** Wakabayashi, T**Title:** Megamitochondria formation - physiology and pathology**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (4): 497-537 OCT-DEC 2002**Document Type:** Review**Times Cited:** 16**Record 17 of 294****Author(s):** Ortiz, A; Lorz, C; Justo, P; Catalan, MP; Egido, J**Title:** Contribution of apoptotic cell death to renal injury**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 5 (1): 18-32 JAN-MAR 2001**Document Type:** Review**Times Cited:** 16**Record 18 of 294****Author(s):** Trifan, OC; Hla, T**Title:** Cyclooxygenase-2 modulates cellular growth and promotes tumorigenesis**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (3): 207-222 JUL-SEP 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 15**Record 19 of 294****Author(s):** Biassoni, R; Cantoni, C; Marras, D; Giron-Michel, J; Falco, N; Moretta, L; Dimasi, N**Title:** Human natural killer cell receptors: insights into their molecular function and structure**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (4): 376-387 OCT-DEC 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 15**Record 20 of 294****Author(s):** Brown, LA; Baker, A**Title:** Peroxisome biogenesis and the role of protein import**Source:** JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 7 (4): 388-400 OCT-DEC 2003**Document Type:** Review**Times Cited:** 15

Record 21 of 294

Author(s): Bodolay, E; Koch, AE; Kim, J; Szegedi, G; Szekanecz, Z

Title: Angiogenesis and chemokines in rheumatoid arthritis and other systemic inflammatory rheumatic diseases

Source: JOURNAL OF CELLULAR AND MOLECULAR MEDICINE, 6 (3): 357-376 JUL-SEP 2002

Document Type: Review

Times Cited: 15